

השבת – דף שיח למשפחות

*תוכני הפעילות מיועדים לצורכי הדרכה והוראה בלבד, ואין לעשות בהם כל שימוש אחר מעבר לשימוש זה

1. פתיחה:

משמיעים את השיר "מי אוהב את השבת?" ושרים יחד:

מי אוהב את השבת?

מילים: אהוד מנור | לחן: רפי בן משה
מי אוהב את השבת?
אמא ואבא!
מי אוהב את השבת?
סבתא וסבא!
מי אוהב את השבת?
אני, אתה ואת.
כל העולם כמעט!
אז למה לא כל יום שבת?

יום ראשון שני שלישי
כל יום נמשך שנה
רביעי את חמישי נותן במתנה.
הימים עוברים לאט
ראשון עד חמישי
ומחר מחר שבת
כי בא כבר יום שישי
מי אוהב את השבת...
בשבת הציפורים שרות מרוב שמחה
בשבת אין שיעורים
זה יום של מנוחה.
בשבת כל עץ מודה
לשמש על אורה
ורוקדת בשדה
גם עדנה הפרה.
מי אוהב את השבת...

בשבת אבי ישן עם העיתון שלו
ואמי אומרת כן הרבה יותר מלא,
יום שבת הוא יום נחמד
יותר מכל אחר –
אז למה דוקא יום שבת
עובר כל כך מהר.

מבקשים מכל המשתתפים לכתוב על פתקית מה הם הכי אוהבים בשבת.

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

אם אפשר, כדאי לתת פתקיות בצבעים שונים לקבוצות הגיל השונות – מבוגרים, בני נוער וילדים.

אחרי שכל המשתתפים הציגו את מה שכתבו בפתקית, ממיינים את הכתוב לפי התחומים: מנוחה, זמן עם המשפחה, זמן לעשות מה שלא מספיקים בימי השבוע... ובודקים:

- ? מהם הדברים השונים והדברים הדומים שאמרו המשתתפים בקבוצות הגיל השונות?
- ? האם יש צרכים ייחודיים לקבוצות גיל שונות שהשבת עונה עליהם?

2. מהי משמעות המילה "שבת"?

מונים את ימי השבוע: ראשון, שני, שלישי, רביעי, חמישי, שישי. או יום א', ב', ג', ד', ה', ו'. למה היום הבא לא נקרא "שביעי" או "יום ז'", אלא דווקא "שבת"?

בקידוש על היין בערב שבת, נאמרים הפסוקים מספר בראשית:

"וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאם.

וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה

וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה.

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ

כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת."

בראשית, פרק ב, פסוקים א-ג

כפי שאלוהים שָׁבַת בשבת, גם האדם מצווה להפסיק ממלאכתו ולהתפנות למנוחה.

- ? מהי משמעות המילה שבת? אילו מילים היא מזכירה לנו? (לשבת, שביתה, שבות, לשוב, שבתון...).
- ? מבקשים בכל פעם ממשותף אחר להמחיש בפנטומימה את המילה, ועל הקבוצה לנחש לאיזו מילה התכוון.
- המשותף לכל המילים הללו הוא עצירה, חזרה (לעצמי), מנוחה, הפסקה...

- ? מהי מנוחה? ממה אנחנו נחים?
- ? למה חשוב לנו לעצור מדי פעם, לנוח, להתבונן מה עשינו בתקופה שחלפה ולחשוב מה נרצה בתקופה שתבוא?
- ? האם המשמעות של מנוחה היא לא לעשות כלום?
- ? האם מנוחה יכולה להיות עשייה של דברים שאנו אוהבים?
- ? האם מנוחה יכולה להיות עשייה של דברים שונים מהרגיל, יציאה מהשגרה?
- ? איך אתם נחים? איך הורכם נחים?

3. משמיעים את השיר "מתנות קטנות" של נועם חורב ושרים יחד:

מתנות קטנות

מילים: נועם חורב | לחן ושירה: רמי קליינשטיין

זה עוד יום שישי נושם את האוויר
האור והצל משחקים שוב תופסת
השולחן ערוך תמונות ילדות על הקיר
שיירות לבנות חוזרות מבית כנסת
והריח הזה ששורט לי את הלב
מתגנב מתגנב ופותח דלתות
אל אושר קטן אל אותו שיר ישן
שעובר אצלנו במשך דורות

מתנות קטנות

מישהו שלח לי מתנות קטנות
רסיסים של כוונה עיגולים של אמונה
מתנות קטנות
מישהו שלח לי מתנות קטנות
כמו הכוח לקבל את מה שאין את מה שיש
מה עוד אפשר כבר לבקש

זה עוד יום שישי מרפסת ועיתון
השמש כמו הדאגות לאט נמחקת
מנגינות פשוטות זוחלות מהחלון
ושום סערה כבר לא תסתיר פה את השקט

מתנות קטנות

מישהו שלח לי מתנות קטנות
רסיסים של כוונה עיגולים של אמונה

מתנות קטנות

מישהו שלח לי מתנות קטנות
כמו הכוח לקבל את מה שאין את מה שיש
מה עוד אפשר כבר לבקש?
כי בנו בחרת
ואותנו קידשת
ברוך אתה ה'
מקדש השבת

והריח הזה ששורט לי את הלב מתגנב
מתגנב ופותח דלתות
אל אושר קטן אל אותו שיר ישן
שעובר אצלנו במשך דורות

מתנות קטנות

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

מישהו שלח לי מתנות קטנות...

שאלות לשיח ודיון:

השיר של נועם חורב מתייחס למדרש במסכת שבת שבו אלוהים שולח את משה להודיע לעם שהוא נותן לישראל את השבת כמתנה.

- ? למה לדעתכם השבת מוגדרת כמתנה?
- ? אילו מתנות קטנות יש בתוך מתנת השבת לפי השיר "מתנות קטנות"?
- ? אילו מתנות קטנות יש בשבת עבורכם?

4. משמיעים את השיר "שבת בבוקר" של תרצה אתר ושרים יחד:

שבת בבוקר

מילים: תרצה אתר | לחן: יוני רכטר

שבת בבוקר! יום יפה,
אמא שותה המון קפה,
אבא קורא המון עיתון (המון עיתון)
ולי יקנו המון בלון.
אפשר ללכת לירקון, לשוט שם בסירה,
או לטייל עד סוף הרחוב ולשוב בחזרה,
אפשר לקטוף פרחים, כאלה שלא אסור,
ואפשר ללכת עד הגן ולראות שהוא סגור.

שאלות לשיח ודיון:

- ? מה אני הכי אוהב. לעשות בשבת?
- ? מהו הרגע האהוב עלי במיוחד בשבת?

חשוב להדגיש:

לכל אדם מנוחה משלו, והיא יכולה לכלול דברים שונים. אפשר לומר שכל דבר שאינו שגרת (כולל טיול, ביקור חברים) עשוי להיחשב למנוחה מן השגרה.
לכל משפחה דרכים משלה לנוח ולבלות בשבת – יש ההולכים לבית הכנסת, יש המקפידים לערוך סעודות משפחתיות, יש הנחים בביתם, יש היוצאים לטיולים בטבע ועוד.
הפעילויות אומנם שונות מאוד באופיין, אך רובן נערכות בקצב נינוח ובאווירה שונה מזו של יום חול.

פעילות לסיום – "מה נעשה בשבת?"

כולם כותבים רעיונות ל"מה נעשה בשבת?" (פעילות משפחתית, אישית...)
מכינים לוח פעילות משפחתי לשבתות הקרובות ומקשטים יחדיו.